

Oqaasiliortut Ataatsimiinnerat
Tallimangornermi marsip 12-anni 2010 nal. 13.00
Ilimmarfimmi Oqaasileriffiup ataatsimiittarfiani.

Peqataasut: Abia Abelsen, Stephen Heilmann, Eva Møller Thomassen aamma Carl Chr. Olsen. Allatsi: Katti Frederiksen
Peqataasinnaanani nalunaartoq: Ellen J. Karlsen

Oqaluuserisassatut siunnersuutit:

1. Tikilluaqqusineq - Siulittaasoq Carl Chr. Olsen, Puju, tikilluaqqusivoq.
2. Kingullermik imaqarniliap akuerineqarnera, - akuerineqarpoq.
3. Ilisimatitsissutit
Ilitsoqqussaralugu Oqaatsit Ulluata iluatsilluartumik aaqqissuunneqarlunilu ingerlanneqarnera nalunaarutigineqarpoq, pisarnerlu malillugu inunnit soqutigineqarluarluni.

Jens Erlandsenip Pia Jarvadillu Nuummiinneranni ordbogissamik suliaq ingerlaqqilerpoq, pingaarnertullu suliassat tullinnguuttut tassaassapput qinnuteqaasiornerit. Aamma Inerisaavimmiit Karo H. Stotts ordbogilerinermi suleqataasussap bærbarissaa piareerpoq, kiisalu ORDBOGEN misiliutaagallartumik mobilikkut atorsinnaasoq Naalakkersuisumut nassuiaassutigineqarlunilu takutinneqarpoq.

Apriliip 7-anni oqaatsit pillugit isumasioqatigiissitsisoqalernera ilisimatitsissutigineqarpoq, tassani inuit 70-90-it missaat qaaqquneqassapput, siunertaavorlu oqaatsit pillugit politikissap upernaamut eqqartorneqaaqqinnginnerani innuttaasunik peqataatitsinissaq.

Carl Chr. Olsen, Puju, februaarip naanerani SIK-mi siulersuisut Qaqortumi ataatsimiillutik oqaatsit pillugit oqallinneranni peqataavoq, tassani ilaatigut oqaatigineqarpoq SIK-p kalaallit oqaasii pillugit politikeqarnerat amerlasuutigut paatsoorneqartartoq, aammalu sulisitsisut sulisartullu akunnerminni isumaqatigiinngissutigilertagaat ilaatigut oqaatsinik aallaaveqartartoq ilisimatitsissutigineqarportaaq.

Stephen Heilmannip ilisimatitsissutigaa TELE greenlandip oqaatsit pillugit ataatsimiittartui aallarteqqissimasut, taakkualu suliaat Oqaasiliortunut anngunneqartarnissaat isumagisarsinnaagini unnerlugu.

4. Pisortaqarfinni taaguutit (17.04.2009)

Taaguutit siornali suliaralugit aallartinneqartut nangeqqillugit naammassigallarneqarput, taamaattorli sulii taaguutit ataasiakkaat misissorneqaqqaarnissaat pisariaqarmat utaqqigallartinneqassallutik. Taaguutilli allat suliareriikkat bilagimi takuneqarsinnaapput.

Pisortaqarfinni atorfinnut taaguutit pillugit ajornartorsiutit annersaasa ilagisaat eqqartorneqangaatsiarput, taakkualu ilagaat taaguut pisortaq. Siornatigut kalaallisut taaguutip pisortap qallunaatut taaguutini assigiinngitsuni atugaanera ajornartorsiutaareersimalluni, kommunit kattussuunneqareernerisa kingorna sulii annertunerusumik ajornartorsiutigineqalerpoq.

Maanna qallunaatut taaguutini ukunani direktørими, chefimi aamma lederimi kalaallisut taaguutigittinneqartarpoq pisortaq. Aamma kommunimi sumiinneq apeqqutaalluni qallunaatut taaguutit aamma nikingatiterput, taamaammat ajornartorsiut kisiat kalaallisut taaguutiniiginnangilaq, kisiannili aamma qallunaatut taaguutit nikingatiternerinit aallaaveqarlunittaaq, assersuutigalugu Sermersuup kommuniani chefitut atorfilik Kommune Kujallermi afdelingslederit taaguuteqarput, taamaattumillu qallunaatut taaguutit aallaavigalugit kalaallisut taaguusiiniaraluarutta (soorlu maannakkut taamaattoqartoq) atorfiit suliallu imarisaannut tulluutinngitsumik taaguusiinerit pilissapput.

Kisiannili nunatsinni ataatsimoorussamik aaqqiissut ujartorneqassappat KANUKOKA-p suleqatigineratigut aaqqiiniarnissaq takorloorneqarsinnaavoq, taamaammat apeqqummi matumani suliat imarisaat aallaavigalugit kalaallisut taaguusiisarnissaq kaammattuutigineqaannarsinnaavoq, taamaattumillu aamma direktørіp, chefi, lederi, ilaatigullu aamma inspektør (ass. skoleinspektør) kalaallisut pisortatut taaguuteqartarneranut apeqqut maannakkutut inissisimatillugu kukkunerunani, - suliamimi suliffeqarfimmiluunniit siuttutut inissisimasoq pisortatut taagorneqartarmat.

Taaguutit pillugit apeqqummi ilattoortutullusooq pisoqarsimanera KANUKOKA-mut suleqatiserinnilluni ingerlatitseqqiisoqassaaq.

5. Inuutissaq aamma inuussutissat (15.01.2010)

Oqaatsit taakkua qanga immikkoorsillugit atorneqartartut pillugit apeqqutit arlalissuit Oqaasiliortunut annguttarput. Ullumikkut oqaatsit taakkua qanga immikkoorsillugit atorneqartarsimagaluartut, ullumikkut immikkoorsinnagit assigiissumik isumaqartillugit atugaalersimapput, tamannalu inuit ilaannut ippinnarsinnaagaluartoq tunngaveqarunarpoq ataatarpuup oqaasertaasa allanngortinneqarneranni siornatigut *inuutissatsinnik*-ugaluartoq 1990-ip kingorna *inuussutissatsinnik*-ngornikummat.

Ataatarpuup oqaasertaasa allanngortarsimanerat pillugu Hans Anthon Lyngе allaatigisamini imatut allappoq: “...*ukiuni siuliinut naleqqiullugu – ataaseq*

malunnarnersaavoq, tassalu inuussutissatsinnijk. Hans Egedekktut nalaannit ukiut 150-it missaanni nerissamik pissaqartitaanissaq qinnutigineqartarpoq. 1888-imit inuutissamik, isumaqartillugu nerillugu inuuniutissaq qinnutigineqartarpoq, ukiulli kingullerpaat atuutilernerini oqaaseq taanna ippigineqartalerpoq ataasiinnarmut sangutinniarneqarami, tassa inuk pigisassamut, inussiamut imaluunniit inummut iluarisamut nuannarisamut, tamatumalu kingunerisimaqqoorpaa oqaatsip taassuma qulaani takuneqarsinnaasutut taarserneqarnera.”

Aamma ordbogit misissuataarneranni malunnarpoq qangaaniilli oqaatsit taakkua ersarissumik immikkoorsinneqanngitsut, soorlu Schultz Lorentzinip 1926-mi ordbogiliaani assigiissumik naligiissumillu atorineqartussatut isumalimmillu inississimagai.

Oqaasiliortut biibilip kingulliup nutsernera qulaanilu taaneqareersut tunngavigalugit isummiuppaat oqaatsit taakkua marluk assigiissumik isumalimmik immikkoorsinngikkaluarlugit atorineqarsinnaasasut.

6. Fersk fisk (21.01.2010)

Qallunaat qanga aalisagaq tarajortillugu pisarsimammassuk aalisagaq sulisuliarineqanngitsoq fersk fiskimik taasarsimavaat, kalaallisulli immikkut taaguuteqartinngikkaluarlutigu nassuiaasiuunnarneqarsinnaavoq: aalisagaq suliareqqitaanngitsoq, tassa paneritaanngitsoq aamma tarajortigaanngitsoq.

7. Grønlandsk proviant (22.01.2010)

Oqaasileriffimmit akissusiarineqareersaq naammagineqarpoq, tassalu danskit oqaasiini taaguut immikkut oqaasiunngimmat.

Taaguut qangarsuaq ilisimasassarsiorartunit atorineqartalersimasinnaavoq, tassami angalanerminni kalaaliminertugassat tassaasimassammata grønlandsk proviant, taamanilu taamatut atuuffimmini taaguut ajunngikkaluarluni oqaatsip atugaanera ilaatigut apeqquserneqarpallaarani ullumikkumut ingerlaqqiinnarsimagunarpoq.

Kisianni ullumikkut qallunaatut taaguut siaruaannerpaalluni atugaanerpaaq tassaavoq grønlandsk mad.

8. Taaguut pisortaq (05.02.2010) – qulaani akissut nr.4 takuuk.

9. Mininngitsoorusunngilara (09.02.2010)

Oqaasiliortut Oqaasileriffiup akissutigisimasaat isumaqatigalugu akuersaarpaat, tassalu qulaaniittup oqaasiunera naqissuserlugu.

10. Akilineq (16.02.2010)

Akilinerup qanoq isumaqarnera sumiinnerarneqartarneralu pillugu Inge Kleivanip aallaaserisimasaa naapertorlugu Oqaasileriffik saaffiginnittumut

akissuteqareerpoq, immikkulli aamma taaneqarpoq Tunumiut Akilineq tassaasorisarsimammassut Island imaluunniit nunat Europamiittut.

11. Lærlinge Kollegiet (17.02.2010)

Qallunaatut atsiisimaneq Oqaasiliortunit immikkut qanoq iliuuseqarfigineqarsinnaanngilaq, kisiannili oqaatsip isumasiorneranut tunngasumik, imaluunniit taaguuseeqqullutik saaffiginnissimappata siunnersuinnarsinnaallutik. Kisianni Lærlinge Kollegiet kalaallisut nutserneqassappat tassaaginnassaaq Ilinniartut Ineqarfiat.

12. Socialforsknings institut (17.02.2010)

Kalaallisut taaguuserneqarpoq: **Inooqatigiit pissusiinik misissuisoqarfik.**

13. Bandagist (19.02.2010)

Bandagistip kalaallisut taaguutissaanut siunnersuut *timimut atortorissaarusiortoq* Oqaasiliortunit tigulluarneqarpoq, taamaattorli siunnersuutip allannguutissaanik suli immaqa ersarinnerusumik aamma namminneq siunnersuuteqarlutik: **timimut iluaqusersuusiortoq**, tamannalu saaffiginnittumut nalunaarutigineqarluni ilisimatitsissutigineqassaaq.

14. Allat

Saaffiginnissutit allat oqaluuserisassatut siunnersuummi immikkut allaqqanngikkaluarlutik eqqartorneqartut makkuupput: Qaasuitsup/Qeqqata kommuniata taaguutaat, It-mut tunngasut, ilinniartitsinermi taaguutit ilaat, mavedans, KNR-imit saaffiginnissutit, timip pisataanut tunngasut, qaammatit taaguutaat, kiisalu Dene Gamesip taaguutaanut tunngasoq.

Qaasuitsup Kommuniata kiisalu Qeqqata Kommuniata taaguutaasa piginnittorsiuteqarnerat ippigalugu saaffiginnissutip imarisaatut ittumik Oqaasiliortunit siornatigut isummereernikuupput.

Nunatsinni, nunanilumi allani nalinginnaavoq inuup, illoqarfiup sumiiffiulluunniit aqqanik atsiisarneq. Amerlasuutigut atsiinermi suut tunngavilersuutigineqarsimanersut apeqqutaalluinnartarput, taamaattumik oqaatsimik taarsiilluni (metonymimik aamma taaneqartartumi) atsiisarnermi ileqqoq qangaaniilli atorneqareersoq kukkunerunngilaq. Makkuupput taamatut pissusillit Nunatta Atuagaateqarfia, Nunatta Katersugaasivia, Nuup bussii, Tasersuup atuarfia, Minngortuunnguup Atuarfia, Nunatta karsia il.il.

It-mut tunngasut taaguutit pingasut e-mail, adgangskode aamma log in kalaallisut taaguutaannik apeqqut siornatigut aalajangiussaareersut malillugit akineqarpoq:

e-mail – allakakt elektroniskiusut, kisiannili aamma internetikkut imalt. mailikkut nassiussanik taaneqarsinnaallutik.

Adgangskode – isissutissaq

Log in – iserfissaq

Ilinniartitsinermi taaguutit pingasut læring, indlæring aamma perception pillugit Abiap suliaareersunit qanoq taagorneqarnerinut tunngasut pillugit paasissutissiissalluni neriorsuivoq.

Mavedans kalaallisut taaguuserniarlugu saaffiginnittoq nassuiaanneqassaaq oqaasersiatut atuinnarneqarsinnaasoq, tassami aqajassorluni aamma eqisalulluni qitinnerinngimmat, kalaallisulli namminneerlutik nassuiarniarsinnaavaat immikkut taaguusinngikkaluarlugu.

KNR-imit saaffiginnissutit oqaatsit aalajangersimasut arfinillit imatut aalajangiunneqarput:

Symposium – isumattorsaqatigiinneq

Konference – Ataatsimeersuarneq [nalinginnaasoq]

Seminar – Isumasioqatigiinneq

Generalforsamling – [aalajangiisuusumik]ataatsimeersuarneq /generalforsamlingi

Bæltekøretøjip kalaallisut taaguuteqarneranik Stephen kingusinnerusukkut paasissutissiiumaarpoq.

Social liberal (parti) pillugu kalaallisut nutsinngikkaluarlugu nassuiarniarneqarsinnaavoq parti qiterliuniartoq.

Apeqqut arnap utsuinik qasseersiutinngorlugu taasisarneq timip pisataata taaguusersugaanerannit peqquteqartoq nassuiarneqassaaq, tassalu timip qeqqatigullusooq qupigaanni timip pisatai illugiissunngussapput, taamaattumillu timimut taaguutit kalaallit amerlasoorpassuit marlorsiutaapput k-millu naaneqarlutik marlorsiutaanerannut ersiut, ass.: uluak, sorluk, sigguk, talluk, sakiak, iviangik, utsuk, usuk, isigak, kimmik il.il.

Aamma oqaatigineqarpoq siornatigut oqartoqartartoq utsuuk aamma utsuutit, taamatullu oqartarneq suli atorneqartartoq siumugassaavoq Paarisap paasissutissiissutaani Tipigilluni nuannerneruvoq-mi imatut allaqqasoqarami: *“Ullut tamaasa utsuutit salittakkit - imiinnarmik, qaqorsaat atornagu...”*

Kisianni ilimagineqarpoq kinguaassiutinut tunngasut paqumigineqarlutik iluamik assigiinnik suli taaguuteqartinneqanngitsut, marlorsiutaasullu ilaat ataasersiutinngortinneqarsimasut, naak ilaat qasseersiutinngortinneqartut.

Qaammatit taaguutaannut tunngasumik saaffiginnissut pillugu saaffiginnittoq ilisimatinneqassaaq Oqaasiliortut siornatigut qaammatit taaguutaat kalaallisut sammisimannngimatigik.

Dene Gamesimi pinnguaat Stick Pull kalaallisut taaneqarsinnaavoq Nutsuunneq, qisuminerlu atorneqartoq tassaalluni nutsuut.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Carl Chr. Olsen
Siulittaasoq

Katti Frederiksen
allatsi